

אָמְרָה עַל בַּעֲלָהּ, וְחָב לְחַבְרִיהָ, וְחָב לְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ
 הוּא. לָאוּ חָבִי הוּא דְחַהוּא דְאֵת אָמַר. בְּהִיתְרָא
 הָוָה, וְדוּד דִּילִיה נָקַט, וְגַט הָוָה לָהּ מִבַּעֲלָהּ, עַד
 לָא יַהֲדִי לְקַרְבָּא, דְּחָבִי הָוָה מִנְהַגָּא דְכָל יִשְׂרָאֵל,
 דִּיהֲבִין גִּט זְמַן לְאֵתְתִיָּהּ, פֶּל דְּנַפִּיק חֵילָא. וְכֵן עָבַד
 אֹרְיָה לְבַת שְׁבַע. וּלְבַתְרָא דְעָבַר זְמַן וְהוֹת פְּטוּרָא
 לְכָלָא, נָטַל לָהּ דְּוֹד. וּבְהִיתְרָא עָבַד פֶּל מַה דְּעָבַד.
 דְּאֵלְמָלָא לָאוּ חָבִי, וּבְאִסוּרָא הָוָה, לָא שְׂבָקָה
 קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְגַבִּיָּהּ. וְהִינּוּ
 דְּכַתִּיב לְסַהְדוּתָא, (שְׁמוּאֵל ב' יב) וַיִּנְחַם דְּוֹד אֵת בַּת שְׁבַע
 אִשְׁתּוֹ. סַהְדוּתָא דְאִשְׁתּוֹ הוּא, וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבַת
 זִוְגוּ הָוָה, דְּאִזְדַּמְנַת לְגַבִּיָּהּ, מִיּוֹמָא דְאֵתְבַרִי עֲלֵמָא.
 (וְרָזָא דְמַלְתָּא מַלְכוּתָא דְלַעִילָא דְאִיְהוּ אֲתַעְבִּיד רַגְלָהּ רַבִּיעָא לְמַרְפְּקָא עֲלָהּ
 וְאֵתְקַרִי בַת שְׁבַע עַל אֲבָן אַחַת שְׁבַעָה עֵינַיִם) הָא סַהְדוּתָא דְלָא חָב

לשון הקודש

ובְּהִיתְרָא עָשָׂה פֶּל מַה שְׁעָשָׂה.
 שְׂאֵלְמָלָא לָא כֶּף וְזָה הִיָּה בְּאִסוּר, לָא
 הִיָּה מִשְׁאִיר אֹתָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּדוּדוֹ. וְהִינּוּ שְׂכַתוּב לְעֵדוּת, (שְׁמוּאֵל ב' יב)
 וַיִּנְחַם דְּוֹד אֵת בַּת שְׁבַע אִשְׁתּוֹ. עֵדוּת
 שְׂאִשְׁתּוֹ הוּא, וְדָאִי אִשְׁתּוֹ, וּבַת זִוְגוּ
 הִיָּתָה שְׁהוּדַמְנָה אֵלָיו מִיּוֹם שְׁנַבְרָא
 הָעוֹלָם. (וסוּד הַדְּבָר - מַלְכוּת שֶׁל מַעֲלָה שְׁהוּא נַעֲשָׂה רַגְלָהּ
 רַבִּיעִית לְמַרְפְּכָה הָעֵלְיוֹנָה, וְנִקְרָא בַת שְׁבַע, עַל אֲבָן אַחַת שְׁבַעָה
 עֵינַיִם) הִרִי עֵדוּת שְׂלָא חָטָא דְּוֹד אֵת חָטָא

בַּת שְׁבַע, וְשִׁנְיָנוּ, מִי שְׂבָא עַל אִשָּׁה
 עָרוּה בְּרַצוּנָה אָסַר אֹתָהּ עַל בַּעֲלָהּ,
 וְחָטָא לְחַבְרוֹ, וְחָטָא לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 - לָא כֶּף הוּא. שְׁהַהוּא שְׂאֵתָה אֹמַר
 בְּהִתְרָא הִיָּה, וְדוּד לְקַח אֵת שְׁלוֹ, וְגַט הִיָּה
 לָהּ מִבַּעֲלָהּ טָרַם שְׂיֹצֵא לְקַרְב, שְׂכַף הִיָּה
 מִנְהַג שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁנוֹתָנִים גִּט זְמַן
 לְאִשְׁתּוֹ כָּל שְׂיֹצֵא לְחֵיל, וְכֶף עָשָׂה
 אֹרְיָה לְבַת שְׁבַע, וְאַחַר שְׁעָבַר זְמַן
 וְהִיָּתָה פְּטוּרָה לְכָל, לְקַח אֹתָהּ דְּוֹד,

דָּוֵד הוֹכֵה דַבַּת שִׁבְעַת בְּדִקְאִמְרוֹן.

וַיִּמָּהּ הִיא הוֹכֵה דַבַּת, (אֶלֶּא) לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּלַחֲדוּדוֹי, וְלֹא לְאַחְרָא. דְּקַטְל לְאוּרִיָּה בְּחֶרֶב
 בְּנֵי עַמּוֹן, וְלֹא קַטְלִיה אִיהוּ בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר לִיה
 וְאֵדְנֵי יוֹאֵב, דְּהָא דָּוִד הָוָה רַבּוֹן עָלֵיהּ, (וְעַל יוֹאֵב)
 וְקָרָא אוֹכַת, דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב כג) אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגְּבוּרִים
 אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר לְיוֹאֵב, וְלֹא קַטְלִיה תְּהִיא
 שַׁעֲתָא, וְקַטְלִיה בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן.

וְקָרָא אָמַר, וְלֹא נִמְצָא אִתּוּ דְּבַר, (מַלְכִים א טו) רַק
 בְּדַבַּר אוּרִיָּה תַחְתֵּי. רַק לְמַעוּטֵי קָא
 אֲתֵי, בְּדַבַּר אוּרִיָּה, וְלֹא בְּאוּרִיָּה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אָמַר, וְאוֹתוּ תְּרַגְּתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן, וְכָל
 חֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן, הָוָה חָקִיק בֵּיהּ תּוּיָא עֲקוּם,
 דִּיּוֹקְנָא דְּדַרְקוֹן, וְאִיהוּ עֲבוּדָה זְרָה דְּלַהוֹן. אָמַר

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

לְיוֹאֵב. וְלֹא הֶרַג אוֹתוּ בְּאוֹתָהּ שַׁעֲהָ,

וְהֶרַג אוֹתוּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן.

וְהַכְּתוּב אֹמֵר וְלֹא נִמְצָא אִתּוּ דְּבַר,

רַק בְּדַבַּר אוּרִיָּה תַחְתֵּי. רַק לְמַעַט הוּא

בָּא. בְּדַבַּר אוּרִיָּה, וְלֹא בְּאוּרִיָּה. וְהַקּוּדֻשׁ

בְּרוּךְ הוּא אָמַר, וְאוֹתוּ תְּרַגְּתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי

עַמּוֹן. וְכָל חֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן הָיָה חָקוּק בּוֹ

נְחָשׁ עֲקָם, דִּיּוֹקְנָא שֶׁל דַּרְקוֹן, וְהוּא עֲבוּדָה

בַּת שִׁבְעַת כְּמוֹ שְׁאִמְרוֹנוּ.

וַיִּמָּהּ הַחֲטָא שְׁחָטָא? (אֶלֶּא)

לְקוּדֻשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַדּוּ וְלֹא לְאַחַר.

שְׁחָטָא אֵת אוּרִיָּה בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן וְלֹא

הֶרַג אוֹתוּ בְּשַׁעֲהָ שְׁאִמְרוּ לוֹ וְאֵדְנֵי יוֹאֵב,

שְׁחָרֵי דָּוִד הָיָה רַבּוֹן עָלָיו (וְעַל יוֹאֵב),

וְהַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכַתּוּב (שם כג) אֵלֶּה

שְׁמוֹת הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר

קָדְשָׁא בְרוּךְ הוּא, יְהִיבַת חֵילָא לְהֵוּא שְׁקוּיָן. (ד"א)
 דְּכִינּוּן דְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן אֲתִנְבֵּר הֵחִיא שְׁעָתָא עַל אֹרְיָה כַּמָּה תְּקַפָּא תְּקִיף הֵוּא הוּיָא
 עֲקִיבָא) בְּנִין דְּבִשְׁעָתָא דְקָטְלוּ בְּנֵי עַמּוּן לְאֹרְיָה,
 וְסִיבִיאֵין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִמִּיהּ, וְאֲתִנְבֵּר בְּהֵחִיא
 שְׁעָתָא חֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן, כַּמָּה תְּקַפָּא אֲתִתְקַף הֵחִיא
 עֲבוּדָה זָרָה שְׁקוּיָן.

וְאִי תִימָא, אֹרְיָה לָא הָוָה זַכָּאי, פִּינּוּן דְּכִתִּיב עָלֶיהּ
 אֹרְיָה חֲחִתִּי. לָא הָכִי, זַכָּאָה הָוָה, אֶלְא
 דְּשִׁמְא דְאֲתֵרִיָּה הָוָה חֲחִתִּי. כַּמָּה דְאֵת אָמַר (שׁוֹפְטִים)
 וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי, עַל שׁוֹם אֲתֵרִיָּה אֲתִקְרִי חֲכִי.

וְעַל דָּא בְּדַבְרֵי אֹרְיָה חֲחִתִּי, דְּשְׁקוּיָן בְּנֵי עַמּוּן
 אֲתִנְבֵּר עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים, דְּמִשְׁרִיתָא דְדוּד,
 דְּיוֹקְנָא מִמָּשׁ דְּלְעִילָא הוּוּ. וּבְהֵוּא שְׁעָתָא דְפָגִים
 דְּדוּד מִשְׁרִיתָא דָּא, פָּגִים לְעִילָא מִשְׁרִיתָא אֲחֵרָא.

לשון הקודש

וְאִם תֵּאמַר שְׁאֹרְיָה לָא הָיָה צְדִיק, פִּינּוּן
 שְׁכַתוּב עָלָיו אֹרְיָה חֲחִתִּי – לָא כְּדָא!
 צְדִיק הוּא הָיָה, אֶלְא שְׁשֵׁם מְקוּמוֹ הָיָה
 חֲחִתִּי, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי, עַל
 שֵׁם מְקוּמוֹ נִקְרָא כְּדָא.

וְעַל זֶה בְּדַבְרֵי אֹרְיָה חֲחִתִּי, שְׁשְׁקוּיָן בְּנֵי
 עַמּוּן הִתְנַבֵּר עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים, שְׁמַחְנֹת
 דְּדוּד הָיוּ מִמָּשׁ דְּיוֹקָן שְׁלֹמְעֵלָה, וּבְאֹתָהּ

זָרָה שְׁלָהֶם. אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 נִתְּתָ בַח לְאוּתוֹ שְׁקוּיָן. (שְׁכִינּוּן שְׁחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן
 הִתְנַבְּרָה אוֹתָהּ שְׁעָה עַל אֹרְיָה, כַּמָּה חֹזֵק הִתְחַזַּק אוֹתוֹ נֶחֱשׁ
 עִקָּם) מִשׁוֹם שְׁבִשְׁעָה שְׁהָרְגוּ בְּנֵי עַמּוּן אֵת
 אֹרְיָה, וְעַמּוּ רַבִּים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְהִתְנַבְּרָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה חֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן,
 כַּמָּה חֹזֵק הִתְחַזַּקָה אוֹתָהּ עֲבוּדָה זָרָה
 שְׁקוּיָן.

וְעַל דָּא אָמַר דְּוֹד, (תהלים נא) לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי.
 לְבַדְךָ, וְלֹא לְאַחֲרָא. דָּא תָּוָה תִּהְיֶה חוֹבָה דְחָב
 לְגַבִּיּוּתָא. וְדָא הוּא בְדַבְרֵי אֹרִיָּתָא. וְדָא הוּא בְחֵרֵב
 בְּנֵי עַמּוּן.

כְּתִיב, (דברי הימים ב טז) כִּי יִי עֵינָיו מִשְׁטָטוֹת בְּכָל
 הָאָרֶץ, אֲלֵין נֹקְבִין. וְכְתִיב (זכריה ד) עֵינֵי יְיָ
 הִמָּה מְשׁוּמְטִים, אֲלֵין דְּכוּרִין, וְהָא יְדִיעָן אֵינוּן.
 דְּוֹד אָמַר (תהלים נא) וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי. בְּעֵינֶיךָ,
 לְפָנֵי עֵינֶיךָ מִיבְעֵי לִיָּהּ. אֶלֶּא מָאֵי בְּעֵינֶיךָ, אָמַר
 דְּוֹד, בְּהִיּוּבָא אֲתָר דְּחֻבָּנָא, בְּעֵינֶיךָ תָּוָה. דְּהֵינָא
 יֹדַע, דְּהָא עֵינֶיךָ הֵווּ זְמִינִין, וְקִיּוּמִין קָמָאֵי, וְלֹא
 חֲשַׁבְנָא לֹון, חֵרֵי חוֹבָא דְּחֻבָּנָא, וְעַבְדָּנָא, בְּאֵן אֲתָר
 תָּוָה, בְּעֵינֶיךָ.

לְמַעַן תַּצְדִּיק בְּדַבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ, וְלֹא יִהְיֶה לִי

לשון הקודש

בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי. בְּעֵינֶיךָ? לְפָנֵי עֵינֶיךָ הִיָּה
 צָרִיךְ לְהִיּוֹת! אֶלֶּא מָה זֶה בְּעֵינֶיךָ? אָמַר
 דְּוֹד, בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁחָטָאתִי, בְּעֵינֶיךָ
 הִיָּה. שְׁהִייתִי יוֹדַע שְׁחֵרֵי עֵינֶיךָ הִיוּ
 זְמִינִים וְעוֹמְדִים לְפָנֵי וְלֹא הִחְשַׁבְתִּי
 אוֹתָם, חֵרֵי חֲטָאָה שְׁחָטָאתִי וְעֲשִׂיתִי,
 בְּאִיזוֹ מְקוֹם הִיָּה? בְּעֵינֶיךָ.

לְמַעַן תַּצְדִּיק בְּדַבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ,
 וְלֹא יִהְיֶה לִי פִתְחוֹן פִּה לֹאמֵר לְפָנֶיךָ. בְּאֵ

שְׁעָה שְׁפָנָם דְּוֹד מִחֲנָה זֶה, פָּנָם לְמַעַלָּה
 מִחֲנָה אַחֲרָא. וְעַל זֶה אָמַר דְּוֹד, לָךְ לְבַדְךָ
 חֲטָאתִי. לְבַדְךָ וְלֹא לְאַחֲרָא. שְׁהוּא הִיָּה
 אוֹתוֹ חֲטָאָה שְׁחָטָא אֲלֵיו. וְהוּוּ בְדַבְרֵי
 אֹרִיָּתָא, וְהוּוּ בְחֵרֵב בְּנֵי עַמּוּן.

כְּתוּב, כִּי הִ' עֵינָיו מִשְׁטָטוֹת בְּכָל
 הָאָרֶץ, אֲלֵין הִנְקָבוֹת. וְכְתוּב, (זכריה ד) עֵינֵי
 הִ' הִמָּה מְשׁוּמְטִים, אֲלֵין הַזְּכָרִים. וְהֵרֵי
 הֵם יְדוּעִים. דְּוֹד אָמַר (תהלים נא) וְהָרַע

בְּתַחֲוֹן פֶּה לְמִימְרֵי קִמְדָּה. תָּא חֲזִי, כָּל אוֹמְנָא, כִּד
מְלִיל, בְּאוֹמְנֵיתִיה מְלִיל. דְּדוּד בְּדִיחָא דְמִלְכָא חֲוָה,
וְאָף עַל גַּב דְּחִוָּה בְּצַעְרָא, בִּינֵן דְּחִוָּה קִמִּי מִלְכָא,
תָּב לְבְדִיחֻתִּיה, כְּמָה דְּחִוָּה, בְּגִין לְבְדִיחָא לְמִלְכָא.

אָמַר, מְאִירֵי דְעָלְמָא, אֲנָא אֲמִינָא, (תהלים כו) בְּחַנְנֵי
יְיָ וְנִסְנֵי, וְאֵת אִמְרַת דְּלֹא אִיכּוּל לְקַיִימָא
בְּנִסְיוֹנָךְ. הָא חֲבִנָא, לְמַעַן תַּצְדִּיק בְּדַבְרֵךְ, וִיחָא
מִיִּלְךָ קְשׁוּט, דְּאֵלְמִלָּא לָא חֲבִנָא, יְחָא מְלָה דִּילִי
קְשׁוּט, וִיחָא מִיִּלְךָ בְּרִיקְנֵינָא, הַשְׁתָּא דְחֲבִנָא, בְּגִין
דְּלִהּוֹי מִיִּלְךָ קְשׁוּט, יְהִיבְנָא אֶתְרֵךְ לְצַדִּיקָא מִיִּלְךָ,
בְּגִין כִּד עֲבִידְנָא, לְמַעַן תַּצְדִּיק בְּדַבְרֵךְ תְּזַכֶּה
בְּשַׁפְטָךְ. אַחֲדָר דְּוֹד לְאוֹמְנֵיתִיה, וְאָמַר גּוֹ צַעְרִיהָ
מְלִין דְּבְדִיחֻתָּא לְמִלְכָא.

לשון הקודש

תַּצְדִּיק בְּדַבְרֵךְ וְיִהְיֶה דְבַרְךָ אֱמֶת,
שְׂאֵלְמִלָּא לֹא חֲטָאתִי, יְהִי דְבַרִּי אֱמֶת,
וְיִהְיֶה דְבַרְךָ בְּרִיקְנוֹת. עֲכָשׁוּ שְׁחֲטָאתִי,
כְּדִי שִׁיחֶיהָ דְבַרְךָ אֱמֶת, נְתַתִּי מְקוֹם
לְצַדִּיק דְבַרְיָךְ, לְכֹן עֲשִׂיתִי לְמַעַן תַּצְדִּיק
בְּדַבְרֵךְ תְּזַכֶּה בְּשַׁפְטָךְ. חֲזֵר דְּוֹד
לְאוֹמְנֵיתִי וְאָמַר תְּזַכֶּה צַעְרוֹ דְבַרִּי בְּדַחְנוֹת
לְמִלְכָּךְ.

וְרָאָה, כָּל אֱמֵן בְּשַׁמְדַּבְּרָה, הוּא מְדַבֵּר
בְּאֱמֻנוֹתוֹ. דְּוֹד הִיָּה בְּדַחְוֵן הַמְּלָךְ, וְאָף עַל
גַּב שְׁהִיָּה בְּצַעַר, בִּינֵן שְׁהִיָּה לְפָנֵי הַמְּלָךְ,
שָׁב לְבְדִיחְנוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁהִיָּה כְּדִי לְבַדַּח
אֵת הַמְּלָךְ.

אָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אֲנִי אֲמַרְתִּי (שם כו)
בְּחַנְנֵי ה' וְנִסְנֵי, וְאֵתָה אִמְרַתְּ שְׂלֵא
אוּכַל לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹנָךְ. הֲרִי חֲטָאתִי לְמַעַן

תַּנִּינֵן, לָאוּ דָּוִד אֶתְחַוִּי לְהֵהוּא עוֹבְדָא, דְּהָא אִיהוּ
 אָמַר, (תהלים קט) וּלְבִי חָלַל בְּקִרְבִּי (אֲנֻקִּיד חָלַל בְּכַר
 הָיָה חָלַל בְּקִרְבִּי) (דף ק"ז ע"ב) הָכִי הוּא. אֲבָל אָמַר דָּוִד, בְּלִפְנֵי
 אֵיךְ תִּרְיֵן הַיְכָלִין, בְּחֵד דְּמָא, וּבְחֵד רוּחָא, תֵּהוּא
 חֵד דְּמִלְיָא דְּמָא, בִּיהַ דְּיִוְרָא לִיַּעַר הָרַע. וּלְבִי לָאוּ
 הָכִי, דְּהָא רִיקֵן אִיהוּ, וְלֹא יִתְבִּית דְּיִוְרָא לְדְמָא
 בִּישָׂא, לְשַׁכְנָא בִּיהַ יַעַר הָרַע, וּלְבִי וּדְאִי חָלַל אִיהוּ,
 בְּלֹא דְיִוְרָא (נ"א דְמָא) בִּישָׂא, וְכִיּוֹן דְּהָכִי הוּא, לָאוּ
 אֶתְחַוִּי דָּוִד לְהֵהוּא חוֹבָה דְּחַב אֶלָּא, בְּגִין לְמִיחָב
 פְּתִיחוּ דְּפוּמָא לְחַיִּיבָא, דְּיִמְרוּן, דָּוִד מִלְּפָא חַב
 וְתַב בְּתִיּוֹבָתָא, וּמַחֲל לִיהַ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פֶּל
 שְׁכֵן שָׂאֵר בְּנֵי נִשָּׂא. וְעַל דָּא אָמַר (תהלים נא) אֶלְמֶדָה
 פּוֹשְׁעִים דְּרַכִּיךְ וְחַטָּאִים אֶלֶיךָ יִשׁוּבוּ.

וּבְתִיב, (שמואל ב טו) וְדָוִד עָלָה בְּמַעְלָה הַזֵּיתִים עוֹלָה

לשון הקודש

וּכְיִוֵן שְׂפָדָה זֶה, לֹא רְאוּי דָּוִד לְאוֹתוֹ חֲטָא
 שְׂחָטָא, אֶלָּא כְּדִי לְתַת פְּתַחוֹן פֶּה
 לְרַשְׁעִים, שְׂיִאֲמְרוּ, דָּוִד הַמְּלִיךָ חֲטָא וְשָׁב
 בְּתַשׁוּבָה וּמַחֲל לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 כֹּל שְׁכֵן לְשָׂאֵר בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה אָמַר
 (תהלים נא) אֶלְמֶדָה פּוֹשְׁעִים דְּרַכִּיךְ וְחַטָּאִים
 אֶלֶיךָ יִשׁוּבוּ.

וּבְתִיב, (שמואל ב טו) וְדָוִד עָלָה בְּמַעְלָה
 הַזֵּיתִים עָלָה וּבּוֹכָה וְרֹאשׁ לוֹ חֲפוּי וְהוּא

שְׂנִינֵנוּ, דָּוִד לֹא הָיָה רְאוּי לְאוֹתוֹ
 הַמַּעֲשָׂה, שְׂחָרִי הוּא אָמַר, (שם קט) וּלְבִי
 חָלַל בְּקִרְבִּי (נקוד חָלַל, שְׂכַר הָיָה חָלַל בְּקִרְבִּי) כִּי
 הוּא. אֲבָל דָּוִד אָמַר, בְּלִבַּי יֵשׁ שְׁנֵי
 הַיְכָלוֹת, בְּאֶחָד דָּם וּבְאֶחָד רוּחַ. אוֹתוֹ
 אֶחָד שְׂמֵלָא בְּדָם, בּוֹ יֵשׁ דְּיִוְרָא לִיַּעַר
 הָרַע, וּלְבִי לֹא כִּי, שְׂחָרִי הוּא רִיקֵן, וְלֹא
 נִתְתִּי דְיִוְרָא לְדָם רַע לְשַׁכְנָא בּוֹ יַעַר הָרַע,
 וּלְבִי הוּא וּדְאִי חָלַל בְּלִי דְיִוְרָא (דָּם) רַע,

וּבֹכָה וְרֹאשׁ לֹ חֲפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יַחַף. רֹאשׁ לֹ חֲפוּי, וַיַּחַף אֲמִאי. אֶלֶּא, נְזוּף הָוָה, עֶבֶד גְּרָמִיָּה נְזוּף, לְקַבְּלָא עֲנִשָּׂא. וְעַמָּא הָוּוּ רְחִיקִין מִנִּיה אַרְבַּע אַמּוֹת. וּפָאָה עֲבָדָא דְהָכִי פָלַח לְמֵאֲרִיָּה, וְאַשְׁתְּמוּדַע פְּחוּבִיָּה, לְאַתְבָּא מִנִּיה בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא.

תָּא חֲזִי, יַתִּיר הָוָה, מַה דְּעֶבֶד לִיה שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא, מִכָּל עַקְתִּין דְּעֶבְרוּ עָלֶיהָ עַד הֵהוּא יוֹמָא, וְלֹא אֲתִיב דְּוֹד לְקַבְּלִיהָ מְלָה דְהָכִי הָוָה יָאוֹת לִיה, וּבְדָא אֲתַכְּפְרוּ חוּבּוּי. הַשְּׁתָּא אִית לְאַסְתַּכְּלָא, שְׁמַעִי תְלָמִיד חָכָם הָוָה, וְחֲכַמְתָּא סְגִיָּאָה הָוָה בֵּיתָא, אֲמִאי נָפִיק לְגַבֵּי דְוֹד, וְעֶבֶד לִיה פֶּל מַה דְּעֶבֶד. אֶלֶּא מֵאַתָּר אַחְרָא הָוָה מְלָה, וְאַעִיל לִיה בְּלַבִּיָּה מְלָה דָּא. וְכָל דָּא לְתוּעֵלְתָּא דְדְוֹד. דְּהָא הֵהוּא דְּעֶבֶד לִיה שְׁמַעִי, גֵּרְמָא לִיה לְמִיתָב בְּתִיּוּבְתָא

לשון הקודש

עד אותו היום, ולא השיב דוד כנגדו דבר, שֶׁכֵּן הָיָה רְאוּי לוֹ, וּבִזְוָה הִתְכַּפְּרוּ חֲטָאִין. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, שְׁמַעִי הָיָה תְלָמִיד חָכָם, וְחֲכַמְתָּא רַבָּה הָיְתָה בּוֹ, לְמַה יֵצֵא לְדוֹד וְעֵשָׂה לוֹ כָּל מַה שְׁעֵשָׂה? אֶלֶּא מִמְּקוֹם אַחֵר הָיָה הַדְּבָר, וְהַכְּנִים לוֹ בְּלִבּוֹ דְבָר זֶה, וְכָל זֶה לְתוּעֵלְתּוֹ שֶׁל דוֹד, שֶׁהָרִי מַה שְׁעֵשָׂה לוֹ שְׁמַעִי, גֵּרָם לוֹ

הַלֵּךְ יַחַף. רֹאשׁ לֹ חֲפוּי וַיַּחַף לְמַה? אֶלֶּא הָיָה נְזוּף, עֵשָׂה עֲצָמוּ נְזוּף לְקַבְּל עֲנִשׁ, וְהֵם הָיוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת. אֲשֶׁרֵי הָעֶבֶד שֶׁכֵּן עוֹבֵד לְרַבּוֹ וּמוֹדַע לְחֲטָאוֹ לְשׁוּב מִמֶּנּוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

בֵּא וּרְאֵה, יוֹתֵר הָיָה מַה שְׁעֵשָׂה לוֹ שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא מִכָּל הַצְּרוֹת שְׁעֶבְרוּ עָלָיו

שְׁלִימָתָא, וְתִבְר לְבִיָּה בְּתִבְרֵי סָגִי, וְאוֹשִׁיד דְּמַעִין
סָגִיאִין, מִגּוֹ לְבִיָּה קָדָם קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא
אָמַר, (שְׁמוּאֵל ב טז) כִּי יִי' אָמַר לוֹ קָלֵל. יַדַּע, דְּהָא
מֵאַתָּר עַלְמָה אַחְרָא נַחַת מְלָה.

תִּרְיִן פְּקוּדִין, פְּקִיד דָּוִד לְשִׁלְמָה בְּרִיָּה, חַד
דִּיּוֹאֵב, וְחַד דְּשִׁמְעִי, עִם שְׂאֵר פְּקוּדִין
דְּפְקִיד לִיָּה. דִּיּוֹאֵב: דְּכִתִּיב, (מַלְכִים א ב) וְגַם אֶתָּה
יַדְעָתָ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה. מְלָה
סְתִימָא הָזָה, דְּאַפִּילוּ שְׁלִמָה לָא הָזָה לִיָּה לְמַנְדַּע,
וְלֹא יַדַּע אֱלֹא בְּנִין דִּידַעוּ (לִיָּה) אַחְרָנִין, אֶתְגַּלִּי
לְשִׁלְמָה. וְעַל דָּא אָמַר, וְגַם אֶתָּה יַדְעָתָ וְגו'. מַה
דְּלֹא אֶתְחַזִּי לָךְ לְמַנְדַּע.

דְּשִׁמְעִי: כְּתִיב, וְהִנֵּה עִמָּךְ שִׁמְעִי בֶּן גֵּרָא. מָאִי
וְהִנֵּה עִמָּךְ, זְמַיִן הוּא עִמָּךְ תְּדִיר, רַבּוּ

לשון הקודש

שְׁפָתוֹב (מַלְכִים-א ב) וְגַם אֶתָּה יַדְעָתָ אֵת
עָשָׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה. דְּכָר נִסְתָּר
הָזָה, שְׁתַּרְי אֶפְלוּ שְׁלִמָה לָא הָזָה לוֹ
לְדַעַת. אֱלֹא מִשּׁוּם שְׂאַחְרִים יַדַּעוּ (אִתָּה),
זֶה הַתְּגַלָּה לְשִׁלְמָה. וְעַל זֶה אָמַר, וְאַתָּה
יַדְעָתָ וְגו', מַה שְׁלֹא רְאוּי לָךְ לְדַעַת.
שְׁל שִׁמְעִי - שְׁפָתוֹב וְהִנֵּה עִמָּךְ שִׁמְעִי
בֶּן גֵּרָא. מַה זֶה וְהִנֵּה עִמָּךְ? מִזְמַן הוּא

לְשׁוֹב בְּתִשּׁוּבָה שְׁלִמָה וְשִׁבְר לְבו
בְּשִׁבְר רַב, וְשִׁפְךְ הַרְבֵּה דְּמַעוֹת מִתּוֹךְ
לְבוּ לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה
אָמַר, כִּי ה' אָמַר לוֹ קָלֵל. יַדַּע שְׁתַּרְי
מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן יִרְד הַדְּבָר.
שְׁנֵי צוּוּיִים צוּה דָּוִד אֵת שְׁלִמָה בְּנו -
אַחַד שֶׁל יוֹאֵב, וְאַחַד שֶׁל שִׁמְעִי, עִם
שְׂאֵר הַצּוּוּיִים שְׂצוּה אֹתוֹ. שֶׁל יוֹאֵב -

הָיָה. וּבְגִין כֵּן לֹא אָמַר עַל יוֹאֵב וְהִנֵּה עִמָּךְ
 יוֹאֵב. אֲבָל שָׁמְעֵי דָא, דְּאַשְׁתַּכַּח עִמִּיהָ תְּדוּר,
 אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשָׁמְעֵי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לְךָ בַּיִת
 בִּירוּשָׁלַם. אֵן הוּא תְּחַכְמָתָא דְשְׁלֹמֹה
 מִלְכָא בְּהַאי. אֵלָּא כֹּלָא בְּחַכְמָתָא עָבַד, וְלִכְל
 סְטָרִין אֲשַׁנַּח, דְּהָא חֲכִים הָיָה שָׁמְעֵי, וַאֲמַר שְׁלֹמֹה,
 בְּעֵינָא דִּיסְגֵי אֲוִרֵיתָא בְּאַרְעָא עַל יְדוּי דְשָׁמְעֵי,
 וְלֹא יִפּוּק לְבַר.

תוּ מְלָה אֲחֵרָא אֲשַׁנַּח שְׁלֹמֹה בְּחַכְמָתָא, דְּכִתִּיב,
 (שְׁמוּאֵל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמִקְלִל. מָאֵי יֵצֵא יֵצֵא תִּירֵי
 זְמַנֵי, וַיֵּצֵא וַיִּקְלֵל סָגִי. (לֵיח) אֵלָּא, חַד יֵצִיאָהּ, דְּנִפְק
 מִבֵּי מְדַרְשָׁא לְגַבֵי דְדוּד. וְחַד יֵצִיאָהּ, דְּנִפְק
 מִירוּשָׁלַם, לְגַבֵי עַבְדוּי דְּמִית עָלוּי. יֵצִיאָהּ חֲדָא

לשון הקודש

אֲנִי רוֹצֵה שְׁתַּגְדֵּל תּוֹרָה עַל יְדֵי שָׁמְעֵי
 וְלֹא יֵצֵא חֲחוּצָה.

עוֹד דְּכַר אַחַר הַשְּׁנִיחַ שְׁלֹמֹה בְּחַכְמָה,
 שְׁכַתוּב (שְׁמוּאֵל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמִקְלֵל. מַה

זֶה יֵצֵא יֵצֵא פְּעַמִּים? מִסְּפִיק וַיֵּצֵא
 וַיִּקְלֵל (לח). אֵלָּא יֵצִיאָהּ אַחַת – שְׁיֵצֵא
 מִבֵּית מְדַרְשׁוֹ לְדוּד, וַיֵּצִיאָהּ אַחַת –
 שְׁיֵצֵא מִירוּשָׁלַם אֶל עַבְדוֹ שָׁמַת עָלוּי.
 יֵצִיאָהּ אַחַת לְמֶלֶךְ, וַיֵּצִיאָהּ שְׁנִיחָה

עִמָּךְ תְּמִיד, רַבּוּ הָיָה, וּמִשּׁוּם כֵּן לֹא
 אָמַר לוֹ עַל יוֹאֵב וְהִנֵּה עִמָּךְ יוֹאֵב. אֲבָל
 שָׁמְעֵי זֶה שְׁנַמְצָא תְּמִיד עִמּוֹ, אָמַר וְהִנֵּה
 עִמָּךְ.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשָׁמְעֵי וַיֹּאמֶר
 בְּנֵה לְךָ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם. אֵיפֹה הִיא
 חַכְמָתוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה בְּזֶה? אֵלָּא הַכֹּל עָשָׂה
 בְּחַכְמָה, וְלִכְל הַצְּדָדִים הוּא הַתְּבוּנָן.
 שְׁהֵרֵי שָׁמְעֵי הָיָה חֲכָם, וַאֲמַר שְׁלֹמֹה,

לְגַבִּי מִלְבָּא, וַיְצִיאָהּ תַנְיִנָּא לְגַבִּי עֲבָדִין. וְכָל דָּא
חֲמָא שְׁלֵמָה, וְאַשְׁנַח בְּרוּחַ קְדָשָׁא, הֵהוּא יְצִיאָה
תַנְיִנָּא. וְעַל דָּא אָמַר, וְהָיָה בְיוֹם צֵאתְךָ, יָדַע
דְּבִיצִיאָה יָמוּת.

וְעֵפֶר בְּעֵפֶר (שמואל ב טז) מַהוּ. אָמַר שְׁלֵמָה לְגַבִּי אַפָּא
בְּעֵפֶר הָוָה. לְגַבִּי שְׁמַעֵי בְמִיָּא, דְּכַתִּיב וְהָיָה
בְיוֹם צֵאתְךָ וְעֵבֶרְתָּ אֶת גַּחַל קִדְרוֹן. עֵפֶר הָתָם,
וְהָכָא מִיָּא. תַרְוֵייהוּ דָן שְׁלֵמָה, לְמַהוּי עֵפֶר וּמִיָּא
כְּסוּטָה, לְמַאן דְּאַסְטִין אֶרְחָא לְגַבִּי אַבּוּי.

כְּתִיב (מלכים א ב) וְהוּא קָלְלֵנִי קָלְלָה נְמַרְצָת. וְכַתִּיב
וְאַשְׁבַּע לוֹ בֵּינִי לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ
בְּחֶרֶב. מָאי בְּחֶרֶב. וְכִי שְׁמַעֵי טַפְשָׁא הָוָה, דְּאִילוּ
הָכִי אֲוִמֵי לִיָּה, דְּלֵא יִימָא בְּחֶרֶב לָא. אַבְל בְּחֶנִּית
אוּ בְּגִירָא אִין.

לשון הקודש

דָן שְׁלֵמָה, לְהִיּוֹת עֵפֶר וּמִים כְּמוֹ סוּטָה,
לְמִי שֶׁהֶסְטִין דְּרַבּוּ לְאַבּוּי.
כְּתִיב וְהוּא קָלְלֵנִי קָלְלָה נְמַרְצָת.
וְכַתּוּב וְאַשְׁבַּע לוֹ בְּהִי לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ
בְּחֶרֶב. וְכִי שְׁמַעֵי הָיָה טַפְשָׁא? שְׁאֵלוּ בְּךָ
הַשְׁבִּיעַ אוֹתוֹ, שְׁלֵא יֵאמֶר בְּחֶרֶב לָא,
אַבְל בְּחֶנִּית אוּ בְּחִין כֵּן.

לְעֵבֶרִים. וְכָל זֶה רָאָה שְׁלֵמָה וְהַשְׁמִיעַ
בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ אוֹתָהּ הִצִּיאָהּ הַשְׁנִיָּה, וְעַל
זֶה אָמַר וְהָיָה בְיוֹם צֵאתְךָ. יָדַע
שְׁבִיצִיאָה יָמוּת.

וְעֵפֶר בְּעֵפֶר מַהוּ? אָמַר שְׁלֵמָה, אֵל אַבִּי
זֶה הָיָה בְּעֵפֶר, אֵל שְׁמַעֵי זֶה יְהִיָּה בְּמִים,
שְׁכַתּוּב וְהָיָה בְיוֹם צֵאתְךָ וְעֵבֶרְתָּ אֶת
גַּחַל קִדְרוֹן. שָׁם עֵפֶר וְכֵאֵן מִים. שְׁנִיָּהֶם

אֵלֶּא תִרִין מְלִין הָבֵא. חַד אָמַר יַעֲקֹב, בְּרִיה
דְּנוּנָא רַבָּא תַּהוּא (דף ק"ח ע"א) **דְּקִשְׁקִשׁוּי סְלָקִין**
לְרוּם עֲנַנִין. אֹמְרָא דְדוּד מְלָפָא, כַּד הוּא בְעֵי
לְאֹמְרָא, אִפִּיק חֲרָבָא דִּילִיה, דְּתַמֵּן הוּא חָקִיק
שָׁמָא גְלִיפִין, וְתַמֵּן אֹמִי. וְכַד עָבִיד לְשַׁמְעֵי, דְכַתִּיב
וְאִשְׁבַּע לוֹ בִּינִי לֵאמֹר אִם אֲמִיתֶךָ בַּחֲרָב. בְּמֵאי
הוּא אֹמְרָא דָּא. בַּחֲרָב. (ס"א בְּמֵאי חֲרָב דְשָׁמָא קַדִּישָׁא חָקִיק בִּיה
 אֹמִי) **בַּחֲרָב אֹמִי. וּמְלָה אַחֲרָא, דִּין שְׁלֹמָה, אָמַר,**
בְּקַלְלָה אַתָּא לְגַבִּי אָבִא, בְּמְלִין, הָא מְלִין לְגַבִּיה, וּבְשֵׁם
הַמְּפֹרָשׁ קִטְלִיה, וְלֹא בַּחֲרָב. וּבְגִין דָּא עָבִיד
שְׁלֹמָה חֲבִי.

הַשְׁתָּא אִית לְאַסְתְּבֵלָא, דְכִיּוֹן דְּאֹמִי לִיה דְדוּד,
אֲמֵאי קִטְלִיה, דְּאַתְחִזִי דְהָא אֹמְרָא דָּא
בְּעִלְיָה הוּא, דְהָא לָבֵא וּפּוּמָא לָא הוּוּ בַּחֲרָא.
אֵלֶּא וְדָאי דוּד לָא קִטְלִיה, וְהָא יְדִיעָא, כָּל שְׂיִיפִין

לשון הקודש

הוּוּ? בַּחֲרָב. (בַּחֲרָב הוּוּ שְׁהֵם הַקְדוּשׁ רַקֵּק בְּהַ שְׁבוּעָה)
 בַּחֲרָב נִשְׁבַּע, וְדָבַר אַחַר דִּין שְׁלֹמָה.
 אָמַר, בְּקַלְלָה בָּא אֵל אֲבִי, בְּדָבָרִים –
 הָרִי דְבָרִים אֵלָיו. וּבְשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ הֲרַג
 אוֹתוֹ וְלֹא בַּחֲרָב. וְלִכֵּן שְׁלֹמָה עָשָׂה כֵּן.
 עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, שְׂפִינֵן שְׂדוּד
 הַשְׂבִּיעַ אוֹתוֹ, לְמַעַן הֲרַג אוֹתוֹ, שְׁנֵרָאָה
 שְׁשְׁבוּעָה זוֹ הִיְתָה בְּעִלְיָה, שְׁהָרִי הִלָּב

אֵלֶּא שְׁנֵי דְבָרִים יֵשׁ בָּאן. אַחַד אָמַר
 הַתִּינּוֹק, בְּנֵו שֶׁל הַדָּג הַגְּדוֹל, אוֹתוֹ
 שְׂקִשְׁקִשׁוּ עוֹלָיִם לְרוּם הָעֲנַנִּים. שְׁבוּעָתוֹ
 שֶׁל דוּד הַמֶּלֶךְ, בְּשִׁהְיָה רוּצָה לְהִשְׁבַּע,
 הִיְה מוֹצִיא אֶת חֲרָבּוֹ שֶׁשֵׁם הִיְה חָקִיק
 שֵׁם חָקִיק וְשֵׁם נִשְׁבַּע. וְכַד עָשָׂה לְשַׁמְעֵי,
 שְׂכַתוֹב וְאִשְׁבַּע לוֹ בְּה' לֵאמֹר אִם
 אֲמִיתֶךָ בַּחֲרָב. בְּמָה הִיְתָה הַשְׁבוּעָה

דְּגוּפָא מְקַבְּלִין כְּלָא, וְלִבָּא לָא מְקַבְּלָא אֲפִילוּ
 כְּחוּטָא דְנִימָא דְשַׁעְרָא. דְּוֹד מְלִבָּא לִבָּא הוּא,
 וְקַבִּיל מַה דְלָא אֶתְחַוֵּי לִיהּ לְקַבְּלָא, וּבְגִין כֶּד, (מלכים
 א ב) וַיִּדְעַת אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתִיב. וְתוּ, דְהָא
 אֵילָנָא גָרִים לְמַחְוֵי נָטִיר וְנוֹקֵם כְּתוּבָא.

כְּתִיב (תהלים נא) **כִּי לֹא תַחְפוֹץ זְבַח וְאַתְנָה עוֹלָה**
לֹא תִרְצֶה. זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה
לֵב נְשַׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחְפוֹץ
זְבַח, וְכִי לֹא בְעֵי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דִּיקְרַבּוֹן קָמִיהּ
קַרְבָּנָא, וְהָא אִיהוּ אֶתְקִין לְגַבֵּי חַיִּיבָא קַרְבָּנָא,
דִּיקְרַבּוֹן וַיִּתְפַּכֵּר לְהוּ חוֹבֵיָהּ. אֶלָּא דְוֹד לְקָמִי
שָׂמָא דְאֱלֹהִים אָמַר, וְקַרְבָּנָא לָא קַרְבִּין לְשָׂמָא
דְאֱלֹהִים, אֶלָּא לְשָׂמָא דִּיוֹד ה"א וְא"ו ה"א. דְהָא
לְגַבֵּי דִינָא קְשִׁיָּא מִדַּת הַדִּין, לָא מְקַרְבִּין קַרְבָּנָא.

לשון הקודש

וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. זְבַחֵי אֱלֹהִים
 רוּחַ נְשַׁבְּרָה לֵב נְשַׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים
 לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחְפוֹץ זְבַח, וְכִי לֹא
 רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִקְרַיְבוּ לְפָנָיו
 קַרְבָּן, וְהָרִי הוּא תַקֵּן לְרָשָׁעִים קַרְבָּן
 שְׂיִקְרַיְבוּ וַיִּתְפַּכֵּר לָהֶם הַטָּאָם? אֶלָּא
 שְׂדוּד אָמַר אֵת זֶה לְשֵׁם אֱלֹהִים, וְקַרְבָּן
 לֹא מְקַרְבִּים לְשֵׁם אֱלֹהִים, אֶלָּא לְשֵׁם
 יוֹד ה"א וְא"ו ה"א. שְׂהָרִי לְדִין הַקְּשָׁה,

וְהִפֵּה לֹא הָיוּ כְּאַחַד? אֶלָּא וְדָא יוֹד לֹא
 הָרַג אוֹתוֹ, וְהָרִי יְדוּעַ, כָּל אֵיבְרֵי הַגּוֹף
 מְקַבְּלִים הַכֹּל, וְהַלֵּב לֹא מְקַבֵּל אֶפְלוּ
 כְּחוּטָא שֶׁל נִימָה שֶׁל שַׁעְרָה. דְּוֹד הַמְּלִךְ
 הָיָה הַלֵּב, וְקַבֵּל מַה שְׂלָא רָאוּי לוֹ
 לְקַבֵּל, וּמְשוּם כֶּד, וַיִּדְעַת אֵת אֲשֶׁר
 תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתוּב. וְעוֹד, שְׂהָרִי הָאֵילָן
 גֹּרֵם לְהָיוֹת נָטִיר וְנוֹקֵם כְּנֶחֱשׁ.

כְּתִיב (תהלים נא) **כִּי לֹא תַחְפוֹץ זְבַח**

דְּבַתִּיב, (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה. לַיהוָה,
וְלֹא לְשָׂמָא דְאֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָן מִנְחָה לַיהוָה.
זֶבַח תּוֹדָה לַיהוָה. זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה.

וּבְגִין כֵּן, כִּינּוּן דְדָוִד מְלֻכָא, לְגַבֵּי אֱלֹהִים אָמַר.
אֲצַטְרִיךְ לְמִכְתָּב, כִּי לֹא תַחֲפוּץ זֶבַח
וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. דְהָא לְשָׂמָא דָא לֹא
מִקְרִבִין, אֲלָא רוּחַ נְשַׁפְרָה. דְבַתִּיב זִבְחֵי אֱלֹהִים
רוּחַ נְשַׁפְרָה. קָרְבָנָא דְאֱלֹהִים, עֲצִיבוּ, וְתִבְרִו
דְלֻבָא. וּבְגִין כֵּן, מָאן דְחָלַם חֲלָמָא בִישָׂא, עֲצִיבוּ
אֲצַטְרִיךְ לְאַחֲזָא, דְהָא בְמִדַּת אֱלֹהִים קִיּוּמָא,
וְזִבְחַת דְמִדַּת דִּינָא, עֲצִיבוּ אֲצַטְרִיךְ וְרוּחַ נְשַׁפְרָה,
וְהֵהוּא עֲצִיבוּ מִסְתִּייה לְחֲלָמָא בִישָׂא, וְלֹא שִׁלְטָא
דִּינָא עָלָיו. דְהָא זֶבַח דְאַתְחַזִּי לְמִדַּת דִּינָא,
אֲקָרִיב קָמִיהָ.

לשון הקודש

שְׂכַתוּב זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁפְרָה. קָרְבָן
שֶׁל אֱלֹהִים הוּא עֲצָב וְשִׁבְרוֹן לֵב. וּמִשּׁוֹם
כֵּן, מִי שֶׁחָלַם חֲלוֹם רַע, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
עֲצָבוֹת, שֶׁהָרִי בְמִדַּת אֱלֹהִים (ד"ח) עוֹמֵד,
וְזִבְחַת שֶׁל מִדַּת הַדִּין צָרִיךְ עֲצָבוֹת וְרוּחַ
נְשַׁפְרָה, וְאוֹתָהּ עֲצָבוֹת מְרַפְּאוֹת אֶת
הַחֲלוֹם הָרַע, וְלֹא שׁוֹלֵט עָלָיו הַדִּין.
שֶׁהָרִי הַזֶּה שֶׁרְאוּ לְמִדַּת הַדִּין, הַקָּרִיב
לְפָנֶיהָ.

מִדַּת הַדִּין, לֹא מִקְרִיבִים קָרְבָן, שְׂכַתוּב
(ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה.
לֹא, וְלֹא לְשֵׁם אֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָן
מִנְחָה לַיהוָה. זֶבַח תּוֹדָה לַיהוָה. זֶבַח שְׁלָמִים
לַיהוָה.

וּמִשּׁוֹם כֵּן, כִּינּוּן שְׁדוּד הַמְלֻךְ אָמַר
לְאֱלֹהִים, הַצְטְרִיךְ לְכַתֵּב כִּי לֹא תַחֲפוּץ
זֶבַח וְאַתְנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. שֶׁהָרִי לְשֵׁם
הַזֶּה לֹא מִקְרִיבִים, אֲלָא רוּחַ נְשַׁפְרָה,

לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה, מָאִי לֹא
 תִבְזֶה, מִכָּלֵל דְּאִיכָּא לֵב דְּאִיהוּ בּוּזָה. אִין.
 הֵינְנוּ לֵב דְּאִיהוּ גֵּאָה, לֵב בְּנִסּוֹת רוּחָא, הֵינְנוּ
 לֵב דְּאִיהוּ בּוּזָה, אֲבָל לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים
 לֹא תִבְזֶה.

הַיְטִיבָה בְּרִצּוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.
 מָאִי הַיְטִיבָה, אֶתְחִיזי דְּהָא טִיבוּ אִית בְּה,
 וְהִשְׁתָּא הַיְטִיבָה עַל הַהוּא טִיבוּ. וְדָאִי הָכִי הוּא,
 דְּהָא מִן יוֹמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתְּדַל בְּבִנְיָן
 בִּי מִקּוּדְשָׁא לְעִילָא, עַד בְּעַן, הַהוּא הִטְבָּה דְרִצּוֹן,
 לָא שְׂרִיָא עַל הַהוּא בְּנִין, וְעַל דָּא לָא אֲשֶׁתְּכַלֵּל.
 דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְרִצּוֹן דְלְעִילָא יִתְעַר, יִיטִיב וַיִּדְלִיק
 נְהוּרִין דְּהַהוּא בְּנִין, וְהַהוּא עֲבִידְתָּא, דְּאֶפְּלוּ
 מְלָאכִין דְלְעִילָא, לָא יִיכְלוּן (לָא) לְאַסְתְּפֵלָא בְּהַהוּא

לשון הקודש

הטוב! ודאי כך הוא, שהרי מן היום
 שהקדוש ברוך הוא השתדל בבנין בית
 המקדש שלמעלה עד עכשיו, אותה
 הטובה של רצון לא שרתה על אותו
 הבנין, ועל כן לא נתקן. שהרי בפשעה
 שהרצון העליון יתעורר, הוא ייטיב
 וידליק את המנורות של אותו הבנין
 ואותו המעשה, שאפלו המלאכים של

לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. מה
 זה לא תבזוה? מכילל שניש לב שהוא
 בוזוה? כן. זהו לב שהוא גאה, לב בנסות
 הרוח, הינו לב בוזה, אבל לב נשבר
 ונדכה אלהים לא תבזוה.

היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות
 ירושלים. מה זה היטיבה? נראה שהרי
 טוב יש בה, ועכשו היטיבה על אותו

בִּי מִקְדָּשָׁא, וְלֹא בְּהֵוֵא בְּנִין. וְכִדִּין בִּי מִקְדָּשָׁא,
וְכָל עֹבְדָא אֲשֶׁתְּכֻלָּל.

תְּבַנְה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, וְכִי מִן יוֹמָא דְאֲשֶׁתִּדֵּל
בְּבִנְיָן בִּי מִקְדָּשָׁא עַד פְּעֵן, לָא בְּנָה לוֹן.
(א) אִי חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם עַד פְּעֵן לָא בְּנָה, בִּי
מִקְדָּשָׁא עַל אַחַת פְּמָה וְכַמְהָ. אֲלָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כָּל עֹבְדוֹי, לָא כְּעֹבְדֵי דְבְּנֵי נָשָׂא. בְּנֵי נָשָׂא
כִּד בְּנֵי בִי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, בְּקַדְמִיתָא עֲבָדוּ שׁוּרֵי
קַרְתָּא, וְלְבַסּוּף עֲבָדוּ בִי מִקְדָּשָׁא. שׁוּרֵי קַרְתָּא
בְּקַדְמִיתָא, בְּנִין לֹא־נִנְא עַל־יְהוּ, וְלְבַתֵּר בְּנֵי־נֵא
דְּבִיתָא. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא הָכִי, אֲלָא בְּנֵי בִי
מִקְדָּשָׁא בְּקַדְמִיתָא, וְלְבַסּוּף, כִּד יְחִית לִיה מִשְׁמִינָא,
וְיֹתִיב לִיה עַל אַתְרֵיהּ, כִּדִּין יִבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם
דְּאֲנִין שׁוּרֵין דְּקַרְתָּא. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד עָלָיו

לשון הקודש

בְּשִׁבְנֵי אָדָם בְּנֵי בֵית הַמִּקְדָּשׁ לְמַטָּה,
בְּהִתְחַלָּה עָשׂוּ אֶת חוֹמוֹת הָעִיר, וְלְבַסּוּף
עָשׂוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. חוֹמוֹת הָעִיר
בְּהִתְחַלָּה כְּדֵי לְהִגֵּן עֲלֵיהֶם, וְאַחַר כֵּן
בְּנִין הַבַּיִת. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כֵּן,
אֲלָא בּוֹנֵה בְּהִתְחַלָּה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וּבַסּוּף פְּשִׁירִיד אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם וְיֹשִׁיב
אוֹתוֹ עַל מְקוֹמוֹ, אִין יִבְנֶה אֶת חוֹמוֹת
יְרוּשָׁלַם, שֶׁהֵן חוֹמוֹת הָעִיר. וְעַל זֶה

מַעֲלָה לֹא יִכְלוּ (א) לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ
בֵּית מִקְדָּשׁ וְלֹא בְּאוֹתוֹ בְּנִין, וְאִין בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וְכָל הַמַּעֲשֵׂה נִתְקַן.

תְּבַנְה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. וְכִי מִיּוֹם
שֶׁהִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַד עַכְשָׁו
לֹא בְּנָה אוֹתָם? (א) אִם חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם
עַד עַכְשָׁו לֹא בְּנָה – בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל
אַחַת פְּמָה וְכַמְהָ. אֲלָא שְׁכָל מַעֲשֵׂי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִינָם כְּמַעֲשֵׂי בֶן אָדָם.

הַשָּׁלוֹם, (תהלים נא) הַיְטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן
בְּקַדְמֵי־תָא, וּלְבַתֵּר תִּבְנֶה (דף ק"ח ע"ב) חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

הָכָא אֵית רָזָא, פֻּל עוֹבְדֵין דְּעָבִיד קַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, בְּקַדְמֵי־תָא אַקְדִים הַהוּא דְלִבְר,
וּלְבַתֵּר מוֹחָא דְלִגּו, וְהָכָא לָא חָכִי. תָא חֲזִי, פֻּל
אֵינוֹן עוֹבְדֵין דְּעָבִיד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַקְדִים
הַהוּא דְלִבְר, מוֹחָא אַקְדִים בְּמַחְשָׁבָה, וּבְעוֹבְדָא
הַהוּא דְלִבְר, דְּהָא כָּל קְלִיפָה מְסַטְרָא אַחְרָא חֲזִי,
וּמוֹחָא מִן מוֹחָא, וְתַדִּיר סְטְרָא אַחְרָא אַקְדִים וְרַבִּי
וְאַנְדִיל וְנָטִיר אִיבָא. פִּינוֹן דְּאֵתְרַבִּי, וְזַרְקִין לִיה לְבֵר,
(איוב כז) וַיְכִין רָשָׁע וַצַּדִּיק יִלְבָּשׁ, וְזַרְקִין לְהַהִיא
קְלִיפָה, וּמְבָרְכִין לְצַדִּיקָא דְעֵלְמָא. אַבְל הָכָא,
בְּבִנְיָנָא דְבִי מִקְדְּשָׁא, דְּסְטְרָא בִישָׂא יִתְעַבֵּר
מֵעֵלְמָא, לָא אַצְטְרִיךְ, דְּהָא מוֹחָא וּקְלִיפָה דִּילִיה

לשון הקודש

בְּמַחְשָׁבָה, וּבְמַעֲשֵׂה אֹתוֹ שֶׁל בְּחוּץ,
שֶׁהָרִי כָּל קְלִפָּה הִיא מִצַּד הָאֲחֵר, וְהַמֶּחֶ
מִן הַמֶּחֶ, וְתַמִּיד הַצַּד הָאֲחֵר מִקְדִים
וְגַדֵל וּמְתַרְבֶּה וְשׁוֹמֵר הַפְּרִי. פִּינוֹן
שְׂמֵתְרַבָּה, וְזוֹרְקִים אֹתוֹ חֲחוּצָה, וַיְכִין
רָשָׁע וַצַּדִּיק יִלְבָּשׁ, וְזוֹרְקִים אֶת אֹתָהּ
קְלִפָּה, וּמְבָרְכִים אֶת הַצַּדִּיק בְּעוֹלָם.
אַבְל כָּאן, בְּבִנְיָן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהַצַּד
הָרַע יַעֲבֵר מִהָעוֹלָם – לֹא צְרִיךְ, שֶׁהָרִי

אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (תהלים נא)
הַיְטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן – בְּהַתְחַלָּה,
וְאַחֵר כִּף תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

כָּאן יֵשׁ סוּד. כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁעוֹשֶׂה
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּהַתְחַלָּה מִקְדִים
אֹתוֹ שֶׁלְּבְחוּץ, וְאַחֵר הַמֶּחֶ שֶׁלְּפָנִים,
וְכָאן לֹא כִף. בֹּא וּרְאֵה, כָּל אֹתָם
הַמַּעֲשִׂים שֶׁעוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּמִקְדִים אֹתוֹ שֶׁל בְּחוּץ, הַמֶּחֶ הַקְדִים